

Macháček, Josef

Časopis Přehled

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. B, Řada filozofická.
1960, vol. 9, iss. B7, pp. 130-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/106564>

Access Date: 20. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Časopis Přehled, vydávaný pražským Ústavem pro vědeckou práci a výuku marxismu-leninismu, zaujme každého pracovníka v těchto oborech nejen bohatostí obsahu, nýbrž také a především proto, že je to první náš časopis, který plánovitě soustřeďuje příspěvky ze všech kateder společenských věd. Již před dvěma roky jsme upozorňovali ve Sborníku na to, jak škodlivá je přemrštěná specializace v jednotlivých úsecích marxismu-leninismu a jak pro upřílišnou snahu o vystižení specifických rozdílů mezi jednotlivými současnými marxismu-leninismu nezřídka zapomínáme na jejich jednotu. V tomto směru znamená Přehled velký krok vpřed. Přináší nejen „přehled“ činnosti na katedrách marxismu-leninismu, nýbrž také podněcuje ke koordinaci a sjednocení veškeré naší práce. Kvalita dosavadních příspěvků je nesporná, nicméně i ta skutečnost, že Přehled uveřejňuje články jak známých vědeckých pracovníků, tak „začínajících autorů“, napomáhá k objektivnímu poznání skutečné situace na katedrách. Živá, otevřená výměna názorů, kterou časopis podporuje a vyžaduje, podává také věrný obraz o čilém ruchu na pracovištích, která hrají tak mimořádně odpovědnou úlohu ve vědeckém a politickém životě našich vysokých škol.

Josef Macháček

Knižní filosofická produkce v ČSR (1958—1959). Přehled knižní filosofické produkce v ČSR, zaznamenávající publikace vydané od 1. IV. 1958 do 1. IV. 1960, navazuje na zprávu „Knižní filosofická produkce v ČSR (1956—1957)“, která byla otištěna SPFF 1958, řada filosofická B 5, str. 123—128. Přidržíme se proto již zavedeného třídění vydaných prací do tří základních oddílů: 1. dialektický materialismus, 2. historický materialismus, 3. dějiny filosofie; v rámci těchto tematických okruhů uvádíme i publikace s logickou a etickou problematikou. Podobně jako v předcházejícím přehledu, tak i nyní zařazujeme kromě původních prací i vydávané filosofické texty, překlady cizí filosofické literatury a nejvýznamnější publikace populárně vědecké.

(Používané zkratky: P = Praha, B = Bratislava, M = Martin, ČS = Československý spisovatel, ČSAV (SAV) = Československá (Slovenská) akademie věd, MF = Mladá fronta, NKLHU = Nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, NV = Naše vojsko, O = Orbis, Os = Osveta, SNPL = Státní nakladatelství politické literatury, SVPL = Slovenské vydavateľstvo politickej literatúry, SvS = Svobodné slovo, SPN = Státní pedagogické nakladatelství, SVTL = Slov. vydavateľstvo technickej literatúry.)

I. Dialektický materialismus

Z původních prací z oboru dialektického materialismu je třeba uvést především sborník *Filozofie a přírodní vědy* (P. SNPL 1959. 486 s.). Autoři jednotlivých kapitol — J. Čeleda, J. Buchniček, J. Linhart — zkoumají otázky fyziky, chemie, biologie a fyziologie; v úvodní pasáži podává C. Michalová stručný nástin úlohy přírodních věd v dějinách materialistického myšlení. Filosofickými otázkami matematiky, vývojem základních matematických pojmů aj. se zabývá monografie S. Felbera, *Filozofia matematiky* (B. SAV 1959. 194 s.). Do souvislosti s těmito publikacemi je třeba zařadit i spis L. Riegra, *Prolegomena ke kosmologii* (P. ČSAV 1958, 73 s.).

Sborník *Marxistická filozofie a naše dnešní politika* (P. SNPL 1959. 84 s.) přináší přednášky z konference o Leninově knize *Materialismus a empiriokriticismus* (např.: V. Ruml, Aktuální význam Lenina filosofického odkazu, J. Zelený, O hegelizujících tendencích aj.).

Další původní práce mají již ráz populárně vědecký — i když i ony se mnohdy pokoušejí o nový pohled na zkoumanou otázku: A. Samek, *Přehled dialektického materialismu pro potřeby propagandy* (Plzeň, Kr. nakl. 1959, 187 s.); L. Drapač, *Hnota, formy její existence a podstata vědomí* (P. SNPL 1959. 109 s.); B. Fajkus, *Materiální jednotu světa* (P. SNPL 1959); V. Ruml, *O předmětu filozofie* (P. SNPL 1959. 44 s.); A. Kolman, *Filozofické problémy současné fyziky* (Os 1958. 54 s.). V novém doplněném vydání vyšla knížka J. Cvekla, *O materialistické dialektice* (P. SNPL 1958. 126 s.). Jako učební text byla vydána skripta katedry základů marxismu-leninismu Slovenské vysoké školy technické, *Marxistická filozofia I.* (Dialektický materialismus) (B. SVTL 1958, II. vyd. 1959. 117 s.).

Z oboru dialektického materialismu byly přeloženy tyto práce: učebnice *Základy marxistické filozofie* (P. SNPL 1959. 660 s., slov. B. SVPL 1959. 663 s.); *Kategorie materialistické dialektiky* (P. SNPL 1958. 259 s.); B. M. Kedrov, *Negace negace* (P. SNPL 1959. 70 s.). Ve dvou vydáních vyšel spisek O. Groppa, *Dialektický materialismus* (P. SNPL 1959. 85 s.). Na Slovensku bylo dále vydáno: V. M. Kaganov, *Dialektický materialismus a přírodní vědy* (B. SVPL 1958. 55 s.); T. I. Ojserman, *Základné stupně poznávacieho procesu* (B. SVPL 1958. 61 s.); A. S. Arseniev, *Je vesmír poznateľný?* (B. SVPL 1958. 26 s.).